

Medverkandeavtal Idol 2016

Musikerförbundets kommentarer

För att fortsatt få vara med i tävlingen när man kvalificerat sig bland de sista tjugo måste man skriva på ett medverkandeavtal med FremantleMedia. Detta avtal reglerar dels själva medverkan i tv-programmet Idol, dels förpliktar det den medverkande att skriva på ytterligare två avtal, ett med Universal Music och ett med Versity Management. Inget av avtalen är förhandlingsbart och enda alternativet om man inte vill skriva på är i det läget att lämna tävlingen.

Att begära att ungdomar vars stora dröm är att lyckas inom musikbranschen ska förstå den fulla innebörden av det åtagande som krävs för att vara med i själva tävlingen och de potentiellt långvariga kontrakten med Universal och Versity är inte rimligt.

Nedan följer kommentarer över särskilda punkter i avtalet.

Avtalets punkt 2.1

Punkten reglerar deltagarens omfattande åtagande med repetitioner, intervjuer, workshop-helg, utröstningar, direktsändningar, medverkan vid sponsorevenemang, digitala aktiviteter m.m.

Kombinationen av det omfattande åtagandet och konkurrensförbudet i punkten 2.5, där den medverkande utan Fremantles godkännande varken får medverka i något annat tv-program eller spela in/ge ut musik i upp till 3 månader efter att finalen sänts tål att ifrågasätta rimligheten i – särskilt då man samtidigt menar att deltagarna inte är anställda och man därför inte behöver betala rimliga ersättningar.

Avtalets punkt 2.2

Att FremantleMedias eller juryns beslut inte går att överklaga kan tyckas rimligt, men här finns samtidigt ett inbyggt trovärdighetsproblem så länge bolaget inte redovisar en oberoende källa som garanterar att röstningssiffrorna stämmer.

Avtalets punkt 2.3

Ger Fremantle rätt att även filma och ta med material som den medverkande inte själv varit medveten om att de filmat. Detta skapar en utsatthet för den medverkande som man inte kan invända mot, men som kan vara nog så stressande och i värsta fall integritetskränkande.

Avtalets punkt 2.12

Att med hänsyn till åtagandet i punkten 2.1 kräva att 16–17-åriga ungdomar dessutom ska tvingas teckna en egen liv-, olycksfalls- och ansvarsförsäkring för medverkan i programmet uppfattar förbundet som oskäligt och tämligen magstarkt.

Avtalets punkt 3

Ersättningen utges med 1 250 SEK per vecka innan skatt (875 SEK efter skatt). FremantleMedia betalar skatt och sociala avgifter på beloppet.

Bolaget hävdar på fullt allvar att deltagarna i genomsnitt arbetar 0,5 timme per dag. Med tanke på det omfattande schema som deltagarna de facto har, menar Musikerförbundet att ett sådant påstående inte stämmer. En rimlig lägstaersättning för åtta timmars arbete, tillsammans med viss rättighetsöverlåtelse i punkten 4.1, borde enligt kollektivavtal ligga på runt 4 000 SEK. På själva in-

spelningsdagen lämnar deltagarna hotellet klockan 08.00 och är klara med inspelning runt 23.15 på kvällen.

Många av deltagarna som har arbete och eller lägenhet tvingas låna pengar för att vara med i programmet. Detta är givetvis inte rimligt. Är man delaktig i att skapa ett mervärde som andra kan tjäna bra pengar på ska man ha rätt till skäligen ersättning för insatsen.

Avtalets punkt 4.1

Deltagaren överlåter alla immateriella och närstående rättigheter av det som spelas in till Fremantle-Media. Detta innefattar inte endast artisträttigheter utan även upphovsmannarättigheter till material som deltagarna själva komponerat. Överlåtelsen innebär att deltagarna inte får någon ersättning för repriseringar, vidareförsäljning, kabelnyttjande etc.

Att bolaget dessutom, utan att betala någon ersättning, skulle förvärva även kompositörsrättigheterna till sådant som deltagarna själva komponerat ter sig helt orimligt. Även om Fremantle skulle påta sig en förlagsroll i sammanhanget kan man inte göra det utan att utge ersättning till kompositörerna. Det strider mot all branschpraxis och skulle även kunna strida mot Stims regler som säger att delning mellan förlag och kompositör/textförfattare inte får vara sämre än 66,7 % av intäkterna till upphovsmännen.

Avtalets punkt 6.1

Att "vinna ett skivkontrakt" innebär för deltagarens del att hen ger Universal optionsrätt att binda upp deltagaren i fråga på upp till 8,5 år. Utan att gå in på alla övriga detaljer i det avtalet, kan nämnas att det i ersättningshänseende innebär att deltagaren får 15 % av bolagets intäkter från exempelvis Spotify, vilket inte kan anses vara en särskilt imponerande ersättningsnivå om man är vinnare av tävlingen.

Avtalets punkt 8

Idoldeltagaren tvingas även skriva på ett managementkontrakt med Versity management där den enda bortre parentes i tiden är utgivning av tre (!) album. Om utgivningen av dessa tre album tar mer än tio år kan deltagaren således i värsta fall vara bunden till Versity under denna tid. Dessutom ska ersättning utgå till Versity i upp till fem år efter att avtalet upphört.

Även denna påtvingade koppling till ett managementbolag är oerhört branschfrämmande. Mer rimligt hade i så fall varit att FremantleMedia hade rekommenderat ett flertal seriösa aktörer som deltagarna själva hade kunnat välja att teckna avtal med.

I både punkt 6 och 8 påstås att villkoren i avtalen förhandlas fram av en s.k. oberoende jurist som påstås företräda deltagarna. Juristen är i själva verket en advokat som utsetts och betalats av Fremantle-Media och som tidigare arbetade som bolagsjurist på TV4.